

Warszawa, dnia 19 stycznia 2010

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI

Syntetyczne omówienie raportu z 2007 r. pt. Fakty dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dane dotyczą w większości osób starszych, powyżej 64. roku życia.

W czerwcu 2003 r. Komisja Europejska wydała komunikat COM (2003) 311 final pt. *Europejski Program Działań na rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Zmniejszyć o połowę liczbę ofiar wypadków na drogach w Unii Europejskiej do roku 2010: wspólna odpowiedzialność.*

Jako projekt pilotażowy finansowany z budżetu Unii Europejskiej w ramach Komisji zaplanowano również utworzenie **Europejskiego Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego** (ERSO – European Road Safety Observatory). Zadaniem Obserwatorium była i jest koordynacja wszystkich działań Wspólnoty w dziedzinie gromadzenia i analizy danych o wypadkach drogowych i ich ofiarach. Ponieważ w założeniu Obserwatorium miało korzystać z systemu informacyjnego CARE¹, będzie ono stanowić w Unii Europejskiej punkt kontaktowy dla wymiany informacji na temat najlepszych praktyk, a docelowo będzie organizowało i kierowało pracami nad opracowywaniem przewodników najlepszych praktyk. Obserwatorium, zdaniem Komisji, mogłoby także podjąć się szerszego upowszechniania wyników projektów badawczych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego finansowanych przez Unię Europejską oraz projektów realizowanych w ramach innych programów, jak również zapewnić rozpowszechnianie informacji. Komisja proponuje, aby:

- rozwinąć bazę danych CARE i zapewnić do niej szerszy dostęp tak, aby zachęcić użytkowników do wykorzystywania bazy i zapewnić większą przejrzystość w bezpieczeństwie ruchu drogowego;
- rozszerzyć bazę danych CARE o zmienne narażenia na niebezpieczeństwo i przyczyny wypadków;

¹ Funkcjonuje od 1996 r. na podstawie Decyzji Rady z 1993 r. o utworzeniu wspólnotowej bazy danych o wypadkach drogowych (Community database on Road accident – 93/704/EC).

- dokonać oceny i usprawnienia systemów łączących dane ze szpitali z krajowymi statystykami dotyczącymi bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- opracować specyfikacje dla pokładowych urządzeń rejestrujących wypadki oraz zbadać skutki różnych rozwiązań alternatywnych dla niektórych kategorii pojazdów;

Raport opracowany przez Europejskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Drogowego w 2007 r. zawiera dane z bazy CARE, która funkcjonuje od 1996 r. na podstawie Decyzji Rady z 1993 r. o utworzeniu wspólnotowej bazy danych o wypadkach drogowych (Community database on Road accident – 93/704/EC). Raport ma charakter opracowania wyłącznie statystycznego, nie zawiera w zasadzie żadnych komentarzy, poza ewentualnym omówieniem przedstawionych na wykresach, diagramach i w tabelkach danych.

Dane dotyczące wypadków z udziałem osób starszych (> 64 lat) i w średnim wieku przedstawiono dla 18 krajów Unii Europejskiej, z wyjątkiem Niemiec.

Dane dla nowych krajów członkowskich, takich jak Polska, które wstąpiły do UE w 2004 r. są opracowane wyłącznie dla roku 2005.

Najnowsze dane w raporcie pochodzą z 2005 r. Nie daje to obrazu rzeczywistości, ponieważ od 2005 roku, nie mówiąc już o danych wcześniejszych (2001, 2002, 2003 i 2004), zasadniczej zmianie uległa infrastruktura drogowa w wielu krajach, liczba pojazdów w ruchu drogowym oraz liczba osób kierujących pojazdami i, co zasługuje na uwagę, wydłużyła się średnia wieku.

W raporcie przedstawione są m. in. dane statystyczne dotyczące wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym z udziałem osób starszych (ogólnie powyżej 64 roku życia), dane z podziałem na wiek i płeć (dla grup wiekowych 65-74, 75-84 i powyżej 85 roku życia), dane o wypadkach śmiertelnych różnych użytkowników dróg – pieszych, motocyklistów, użytkowników motorowerów, kierowców samochodów, pasażerów i innych), dane o wypadkach na autostradach i innych drogach, dane o wypadkach śmiertelnych w zależności od pory dnia i dnia tygodnia oraz od pory roku.

Z krótkiego opisu tych danych statystycznych autorzy raportu wyciągnęli następujące wnioski:

W 2005 r. w wypadkach drogowych zginęło powyżej 4 900 osób starszych w 14 krajach Unii Europejskiej, przy czym od roku 1996 liczba ta zmniejszyła się o 1/3. Nie podaje się jednak, kto w tych przypadkach był sprawcą wypadku, czy sprawcami wypadków były właśnie osoby starsze, czy inni uczestnicy ruchu drogowego, czy są to dane dla obu przypadków. Z danych statystycznych dla 2005 r. wynika, że wśród badanych 18 krajów najgorsza sytuacja była w Polsce i Grecji.

Z dalszej części raportu możemy wnioskować, że w podanej liczbie wypadków śmiertelnych znajdują się również osoby starsze, które zginęły na drogach jako piesi. Podkreśla się, że ryzyko śmiertelnego wypadku jest wyższe dla osób powyżej 64. roku życia aniżeli dla grupy wiekowej 45-64. Ocenia się w raporcie, że największe ryzyko wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym występuje dla osób pomiędzy 75. a 84. rokiem życia.

Wśród osób starszych, które uległy wypadkom śmiertelnym, 11 % to osoby powyżej 85. roku życia a wśród tych, którzy stracili życie 2/3 to mężczyźni.

Powyżej 1/3 osób starszych, które zginęły na drogach – to piesi.

Ocena danych zaczerpniętych z bazy CARE jest prywatną oceną konsultantów przygotowujących raport.

Opracowanie:

D. M. Korzeniowska

Dział Analiz i Opracowań Tematycznych